A°. 1832. N°. 86.

DONDERDAG DEN 25sten OCTOBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

Den 22sten October 1832.

Heden morgen ten half negen ure, is het garnizoen dezer Stad in groote Parade op het plein voor het Gouvernements-huis opgetrokken, en heeft alstoen de plegtige uitreiking plaats gehad van den *Eere-Degen*, welke door de navolgende Amsterdamsche handelhuizen en geinteresseerden op en in de Kolonie *Suriname*, als: LOUIS BIENFAIT & ZOON; (*a*) G. C. BOSCH REITZ; M. BROEN Mz.; J. C. N. VAN EIJS; FRAISSINET & VAN BAAK; C. FRIJMERSUM & ZOON; A. L. VAN HARPEN & ZOONEN; JOAN HODSHON & ZOON; INSINGER & Co.; Jb. H. LUDEN; J. & Th. VAN MARSELIS qq., en J. G. VAN DER MEULEN qq., als Directeuren van het Fonds DEUTZ; MOIJET & Co.; Weduwe J. S. VAN DE POLL; JEAN J. PONCELET & ZOON; ROCQUETTE & VAN DE POLL; Weduwe LAMBs. THIJM & ZOON; E. G. VELDWIJK; Weduwe VEREUL & ZOON; dezer dagen herwaarts was uitgezonden geworden, ter vereering van den Heer FRANS JANTKE, 2e. Luitenant bij het alhier in garnizoen liggend battaillon jagers n°. 27. en zulks uithoofde van den door hem betoonden moed en beleid bij de aanvoering der militaire patrouille, welke in de maand October des voorleden jaars, ter opsporing van eene bende wegloopers, naar de zoogenaamde *Krabbe Holle* is gedetacheerd geweest.

De geëerde zenders hadden de aanbieding van dit eere-blijk, benevens van eenen door hun aan voornoemden Luitenant geschreven brief, opgedragen aan de Heeren R. VAN REES AZ. en Mr. G. A. VAN DER MEE

Eerstgemelde zich niet aan *Paramaribo* bevindende, heeft de laatstgenoemde zich alleen van dezen taak gekweten.

Te dien einde heeft Z. E. G. A., na dat de tot deze plegtigheid betrekkelijke Gouvernements-order, aan de verzamelde krijgsmagt was voorgelezen, zich met Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, vergezeld van deszelfs Adjudanten en verder gevolg voor het front van het battaillon begeven, en, na dat hetzelve, eenige handgrepen verrigt hebbende, zich in eenen kring gesteld, had den Eere-degen en den daartoe behoorenden brief, aan den Heer Luitenant JANTKE overhandigd met de navolgende toespraak:

Met den Heer VAN REES, die door mij zijn leedwezen betuigt, dat bezigheden buiten *Paramaribo*, die geen uitstel gedoogden, hem verhinderd hebben deze plechtigheid bij te wonen, ben ik door eenige achtingswaardige Amsterdamsche handelhuizen die op deze Kolonie de meeste betrekkingen hebben, met den even vereerenden als aangenamen taak belast, om aan U, Heer Luitenant JANTKE! eenen Eere-degen te overhandigen, met eenen brief, waarin hunne gevoelens van hoogachting en erkentelijkheid zijn uitgedrukt over uw gedrag als bevelhebber der bosch-patrouille die in October 1831 eene zoo gunstige uitkomst gehad heeft.

Om dit met meerdere statigheid en alzoo meer overeenkomstig het oogmerk der zenders te kunnen doen, — hebben wij ons vervoegd tot den waardigen vertegenwoordiger des Konings in deze gewesten; en het is de welwillende en belangstellende tusschenkomst Zijner Excellentie, — aan wien ik in de eerste plaats onzen dank betuig, — die mij in staat gesteld heeft binnen dezen kring te treden en tot U te midden uwer wapenbroeders het woord te voeren.

Dit Eere-wapen van buiten prijkende met het wapen van Nederlandsch Hoofdstad, voert aan de binnenzijde het opschrift: *voor betoonde moed en beleid.*

Dit zal U altijd daaraan herinneren, dat wezenlijke diensten aan de Kolonie bewezen, hoezeer niet altijd kunnende beloond worden, echter niet onopgemerkt blijven.

Dit Eere-wapen is eene belooning voor *moed;* maar niet voor moed alleen: voor *moed en beleid*, en daarmede gepaard gaande onvermoeide en niets ontziende volharding, die door U bij den wezenlijk moeijelijken dienst die U in October 1831 door Zijne Excellentie was opgedragen, zoo luisterrijk is betoond.

Met deze weinige maar hartelijk gemeende woorden, overhandig ik U den Degen, die U te aangenamer zijn zal, en om het geschrift hetgeen denzelven vergezeld, en om de personen der zenders, mannen in den handel met roem bekend, die het gewigt dezer volkplanting in de schaal van het Moederland weten te warderen, die verdiensten jegens de Kolonie kunnen beoordeelen en van wie het eene ware eer is een zoo openlijk en treffend bewijs van achting te mogen ontvangen.

Het is dus, ons zoo mogelijk, de waarde van het geschenk nog meer en meer te verhoogen, dat ik het mijnen pligt reken de namen der zenders op te lezen, het zijn de Heeren:

LOUIS BIENFAIT & ZOON; G. C. BOSCH REITZ; M. BROEN Mz.; J. C. N. VAN EIJS; FRAISSINET & VAN BAAK; C. FRIJMERSUM & ZOON; A. L. VAN HARPEN & ZOONEN; JOAN HODSHON & ZOON; INSINGER & Co.; Jb. H. LUDEN; J. & Th. VAN MARSELIS qq., en J. G. VAN DER MEULEN qq., als Directeuren van het Fonds DEUTZ; MOIJET & Co.; Weduwe J. S. VAN DE POLL; JEAN J. PONCELET & ZOON; ROCQUETTE & VAN DE POLL; Weduwe LAMBs. THIJM & ZOON; E. G. VELDWIJK; en Weduwe VEREUL & ZOON.

Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal, heeft ons nog eene tweede gunst bewezen, door te veroorloven den Degen te dragen:

Draag denzelven met genoegen gedurende vele jaren ten dienste der Kolonie en met voorspoed voor Uzelven.

Na dat de Heer Luitenant JANTKE in gepaste bewoordingen zijnen dank aan den spreker had betuigd, heeft Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal het woord opgenomen, sprekende in dezer voege:

Brave krijgslieden! welke ook de rang zij die gij in het leger bekleed!

Mij verheugende getuige te hebben mogen zijn van de aandoenlijke plegtigheid, zoo even onder uwe oogen voorgevallen, vertrouw ik, dat gij mij gaarne zult toestaan, om in de eerste plaats, mijne rede te rigten tot UEdel Groot Achtbaar Heer, die hier als vertegenwoordiger van onderscheidene Hollandsche huizen en geinteresseerden op- en in deze volkplanting zijt opgetreden, en aan U de verzekering aan te bieden, dat de hier vergaderde krijgsmagt diep gevoelig is voor het uitstekend blijk van vereering, hetwelk uwe committenten wel hebben willen bestemmen voor eenen harer krijgsmakkers, wiens ijver en trouw in de volbrenging van allezins moeijelijke pligten, hun niet was onbekend gebleven, en dien zij te dier oorzake een openlijk blijk van hunne dankbare erkentenis hebben willen geven.

Dergelijke gevoelens als Uwe committenten bezielden, bij het nemen van dit besluit, deden en doen ter aller tijd goed aan het Vaderlandsche hart, maar zij doen het zulks vooral op den afstand waarop wij ons van het geliefde Moederland bevinden.

Wij smaken toch eenen verdubbelden wellust, wanneer wij alhier de ondervinding bekomen, dat wij, hoe verre ook van daar verwijderd, echter aldaar niet vergeten worden; dat wij, ofschoon ook het westelijk halfrond bewoonende, toch nog de voedster kinderen blijven van dezelfde zorgdragende moeder.

Op des te hooger prijs stellen wij dan ook de goedkeuring en toejuiching welke het loffelijk gedrag van den vereerden krijgsmakker bij uwe commitenten heeft mogen opwekken; des te hooger klimt onze erkentenis voor- en belangstelling in- hunne deelneming aan een bedrijf, hetwelk elders dan hier zeldzaam naar waarde geschat werdt; met des te vuriger aandrang verzoek ik U. E. G. A. uwe geëerde volmagtigers van deze onze erkentenis en belangstelling te willen doen kennis dragen, en bij hen de tolk te willen zijn, van de edele gezindheden die zij door hunne op u uitgebragte lastgeving in onze gemoederen hebben doen ontstaan of verlevendigd.

Ontvang WelEdele Gestrenge Heer! die u met den thans uitgereikten Eere-degen vereerd ziet, mijne opregte gelukwenschingen over deze voor u gewigtige en aangename gebeurtenis. Ik weet het, de man die zijnen pligt betracht, vordert geene belooning, want hij heeft zijne belooning in het zaligmakend gevoel van welgedaan te hebben.

Het was dan, hiervan houde ik mij verzekerd, ook niet het uitzigt op eenig schitterend eere blijk, hetwelk u nu nagenoeg een jaar geleden, heeft aangedreven om de moeijelijkheden en gevaren van den aan u opgedragen boschtogt, met mannenmoed te trotseren; maar het kan, het mag niettemin den man van eer niet onverschillig zijn, op welke wijze zijne mede burgers hem beoordeelen; en, zoo zijne handelingen ook al niet den roem tot grondslag mogen hebben, zoo mag hij zich echter gelukkig achten door dezelve roem te verwerven.

Te regt meen ik u des mijne gelukwenschingen over deze gebeurtenis te mogen toebrengen, en ik voege er mijnen hartelijken dank bij, dat gij mij door uw loffelijk gedrag in de gelegenheid hebt gesteld, om in het tegenwoordig oogenblik der deugd mijne hulde aan te bieden, eene gelegenheid die mij des te meer welkom is; om dat ik er niet aan twijfel, of gij zult u de betoonde eer steeds waardig gedragen; om dat ik mij overtuigd houde, dat het tegenwoordig tijdstip voor u onvergetelijk zal zijn, en u onafgebroken zal doen hooren en opvolgen de stem van eer en pligt.

Hartelijk zoude ik mij verheugd hebben, wanneer ik deze mijne gelukwenschingen had kunnen uitstrekken tot allen die zich in den bedoelden togt door buitengemeenen moed en onverzaagheid hebben onderscheiden; doch, zoo ik ook dit genoegen moet derven, ik kan hun niettemin de verzekering geven, dat hunne edele verrigtingen bij het koloniaal bestuur staan aangeschreven; dat hetzelve de door hun betoonde diensten steeds zal gedenken; en dat het met vurig verlangen het oogenblik verbeidt, waarop hetzelve in staat zal worden gesteld, om ook aan hun door stellige proeven van deze gezindheden te doen blijken.

Krijgslieden hier ter plaatse vergaderd! de tegenwoordige plegtigheid overtuige u, van hoe veel belang de roeping is die gij

(*a*.) De namen zijn in eene alphabetische orde gesteld.

in deze volkplanting te vervullen hebt.

Aan gene zijde der oceaans worden uwe wapenfeiten gadegeslagen, en van over dezelven huldigen u de rijken en aanzienlijken, wier bezittingen gij tegen het geweld en de boosheid van vernielende roverbenden hebt beveiligd, en alzoo dienstbaar hebt doen blijven aan de Vaderlandsche welvaart, welke in geene geringe mate van de veiligheid en het welvaren dier bezittingen afhankelijk is.

Wij, die deze gewesten bewoonen en die meer van nabij al het gevaar en alle de moeite kunnen beoordeelen welke aan de vervulling dier roeping is verbonden, wij deelen gaarne in die hulde, en, door de ondervinding geleerd, vertrouwen wij die beveiliging verder gerustelijk in Uwe handen.

Wij weten dat gij dit ons vertrouwen nimmer zult beschamen, maar dat elk uwer, wanneer hem de weg daartoe slechts geopend wordt, denzelfden moed en het zelfde beleid zal aan den dag leggen, als waardoor nu reeds twee uwer Spitsbroeders het offer der openbare erkentenis hebben mogen wegdragen. (*b.*)

Krijgslieden! ik herhaal het, gij zult dit ons vertrouwen nimmer beschamen. — neen, gij zult mij steeds in de gelegenheid willen blijven stellen, om aan onzen geëerbiedigden Koning, het beste getuigenis omtrent U te kunnen afleggen — en gewisselijk, houdt er U verzekerd van, Hij, de regtvaardige Vorst, de Vader zijner onderdanen, welken aardgordel zij ook mogen bewoonen, zal U niet vergeten; maar U te zijner tijd nieuwe stof geven om met geroerde harten te kunnen juichen: LEVE DE KONING!

Deze laatste woorden door de vergaderde krijgsmagt en omstanders onderscheidene malen luid herhaald zijnde, werd de kring weder geopend, en hebben vervolgens de troepen voor Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal gedefileerd, waarmede deze plegtigheid is afgeloopen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, 17 *Augustus*. De *Augsb. Allgem. Zeitung* behelst het volgende uit Weenen, dd. 6 Augustus: Uit Londen hebben wij zeer geruststellende berigten. De Koning der Nederlanden heeft de meeste voorslagen der Conferencie aangenomen; hij behoudt zich slechts sommige geldvereffeningen voor, omtrent welke hij zich nader met Belgie wil verstaan, en die bij de thans te Aken plaats moetende grijpen onderhandelingen op het tapijt zullen worden gebragt. Het Belgische pleit schijnt derhalve deszelfs beslechting nabij te zijn, want het is niet te vermoeden, dat van Belgische zijde de besluiten der Conferentie zullen tegengesproken worden. De graaf Lalain, die sints ettelijke weken zich alhier bevindt, heeft de eer gehad te Baden aan Z. M. den Keizer te worden voorgesteld, en hem eenen brief van Koning Leopold te overhandigen. De Grieksche zaak is insgelijks ten einde gebragt, alzoo de Porte in de uitzetting de Grieksche grenzen tot aan de zeeboezems van Arta en Volo heeft bewilligd, waartegen haar eene schadevergoeding is toegezegd, welker bedrag verschillend wordt aangegeven; intusschen wenscht de Sultan het gebied van Zeituni te behouden, en heeft deswegens nog voorslagen gedaan. De inschikkelijkheid der Porte wordt toegeschreven aan de nadeelige voortgang der krijgsverrigtingen in Azia. Te Constantinopel, zegt men, is een koerier uit het leger aangekomen, met het berigt van het rugwaartsch trekken der Ottomannische troepen, ten gevolge van onderscheidene door dezelven geledene neêrlagen. Ook moet bij de Turksche zeemagt eene groote ontevredenheid heerschen, en er werd van gesproken, dat een groot aantal scheeps-kapiteinen door Mehemed-Ali waren omgekocht geworden, en zich bij diens vloot zouden voegen. De Porte is in den knellendsten toestand. Onze openlijke fondsen stijgen, daar de uitzigten op het behoud van den vrede steeds gunstiger worden.

Partic. Correspondentie. (Londen, Dingsdag 14 Augustus.) In den *Courier* van 14 Augustus leest men het volgende artikel: Het verstrekt ons tot groot genoegen onzen lezers te kunnen berigten dat de zoo langen tijd gehangen hebbende onderhandelingen, algemeen bekend bij den naam van Belgische kwestie, op eenen goeden weg tot vereffening zich bevinden door middel van een vredestraktaat. Onze brieven uit 's Hage, Amsterdam en Brussel spreken op een zeer stelligen toon over de zaak en beschouwen den uitslag als zeker. De gesteldheid der Fondsen mag algemeen beschouwd worden als eenen thermometer des publieken gevoelens, en wij zien dat Hollandsche Effekten trapsgewijze zijn hooger gegaan; de $2\frac{1}{2}$ pCts. die eenigen tijd geleden 40 a 41 en op een zeker tijdstip zelfs op $34\frac{1}{2}$ stonden, zijn thans tot 44 geklommen.

Van Weenen schrijft men het volgende: »Zie hier eenige bijzonderheden nopens de laatste oogenblikken van den hertog van Reischstad, welke gij als volkomene waarheid kunt aannemen:

»Daags voor zijnen dood, zeide de ongelukkige Prins tot zijne moeder, die van het oogenblik harer aankomst hem met de zorgvuldigste en teederste liefde verpleegde:

»»De levensdroom zal welhaast voor mij »voorbij zijn — — — ween niet moeder, »ik ben slechts geboren om even zoo dra »weder te sterven, maar ik heb geene vij»anden — — —. Mijn naam zal mij in de »geschiedenis doen leven — — — —.""

»De Prins reikte daarbij aan Maria Louise een portret van Napoleon over, waarin hij eenigen zijner hoofdharen met die van zijnen vader had vermengd, welke ditzelfde portret bevatte.

»De Hertog van Reichstad wilde terzelfder tijd aan zijne moeder eenige papieren overgeven, welke zij, om haren zoon niet te storen, werkelijk van hem aannam, maar terstond aan een vertrouwd persoon behandigde, met verzoek dezelve den Keizer over te geven.

»Overstelpt van rouw vertrok Maria Louise des anderendaags om den Keizer te gemoet te gaan, en vervolgens naar Parma terug te keeren."

(*Nieuwe Amsterd. Court. en Alg. Handelsb.*)

VERSCHIJNSELEN DER AZIATISCHE CHOLERA.

De verschijnsel, welke aanduiden, dat iemand door de Aziatische Cholera is aangedaan, zijn voornamelijk:

Braken van een vuil-witachtig vocht, eenige overeenkomst hebbende met water, waarin vleesch is afgewasschen, welk water te gelijk eenen walgelijken reuk afgeeft.

Buikontlastingen van eene gelijksoortige stof. De stoffen zoo door braken, als door buikontlasting uitgeworpen, zijn doorgaans menigvuldig. In den hevigsten graad der ziekte houden deze ontlastingen geheel op. In enkele gevallen worden zij gedurende het geheel beloop der ziekte gemist, terwijl de overige teekenen inmiddels het aanzijn der Aziatische Cholera blijven aanduiden.

De uitwendige zintuigen verstompen; het oog wordt zwakker, het verliest zijnen glans; het gehoor vermindert; de lijders onderscheiden niet meer zoo duidelijk op het gevoel; smaak en reuk nemen af.

De oppervlakte des ligchaams is ijskoud, bijzonder de neus, wangen, ooren, handen, voeten, en tong.

De ooren en het bewegelijk gedeelte van den neus zijn zeer slap en week.

Bleeke, blaauachtige kleur, vooral in den omtrek der oogen, aan de zijden van den neus, om de lippen, op de wangen, die niet zelden een graauw loodkleurig aanzien hebben.

De oogen diep ingezonken; het bindvlies der oogen en oogleden droog en vuilrood; het aangezigt ingevallen, den hoogsten angst uitdrukkende.

Blaauw roode, gemarmerde huidvlekken aan de bovenste en onderste ledematen, donker blaauwe nagels; gerimpelde vingers en teenen, ja zelfs handpalmen en voetzoolen, als waren die deelen lang in heet water gehouden geweest.

Als onfeilbaar teeken dezer ziekte wordt opgegeven, het gemis van veerkracht in de huid, zoo dat, wanneer men er eene plooi in optrekt, dezelve niet terug wijkt, gelijk bij andersoortige zieken of bij gezonden, maar lang in den aangebragten vorm blijft staan. De voorzijde van den hals boven de sleutelbeenen, het weeker deel van den buik en de kniewaden zijn ter beproeving de geschiktste plaatsen.

De pols is bijna niet of in het geheel niet voelbaar, er wordt over aanhoudende beklemming in de hartkuil geklaagd.

De ademhaling is langzaam, gepaard met zuchten.

Een inwendig gevoel van ondragelijke hitte kwelt de lijders; hun dorst in onleschbaar; zij verlangen vooral naar kouden drank.

De stem is eigenaardig dof, heesch, zwak, naauwlijks hoorbaar.

De afscheiding en ontlasting der urine is verhinderd of geheel onderdrukt.

In dien gevorderden staat der ziekte vindt men de huid ook wel ten hoogste gevoelig, zoo dat zelfs gewone indrukselen hinderlijk worden.

Er openbaren zich nu, of reeds vroeger, pijnlijke krampen in de buigspieren van de onderste en bovenste ledematen, ook wel in de strekkende spieren, doch nimmer gelijktijdig in buigende en strekkende tevens.

De Lijders ijlen zeldzaam en behouden dikwijls hunne geestvermogens tot op het oogenblik van sterven.

Alle deze verschijnselen zijn echter zamengenomen niet zoo standvastig, dat sommige derzelven niet zouden kunnen gemist worden, zonder dat daarom de ziekte ophoudt de Aziatische Cholera te zijn.

De *Gazette de Bretagne* deelt den volgenden brief mede uit Moskou, tijdens aldaar de *Cholera* heerschte, aan den heer Louyer-Villermay, koopman te Rennes, door eenen zijner vrienden geschreven:

»Het middel om zich tegen de Cholera te vrijwaren, is dezelve niet te vreezen, en gezond voedsel, en niets raauws of anders moeijelijk verteerbaars te nuttigen. Men moet zich ook tegen vochtigheid of nat-worden beveiligen, en zich aan geenerlei hoegenaamde uitsporigheid overgeven. — Ik heb verscheiden malen een der Hospitalen alhier bezocht, hetwelk door eenen mijner vrienden wordt bestuurd, en gelegenheid gehad om de Cholera lijders in alle tijdperken der ziekte te zien; velen hunner heb ik aangeraakt zonder dat het mij iets hoegenaamd heeft gehinderd. Mogt er ten uwent iemand beginnen te braken, of een *diarrhea* krijgen, doe hem dan maar een aftreksel van *Kruizemunt* drinken, en mogt hij door krampen worden overvallen, doe hem dan met *essence* van *Sal. Ammoniac* wrijven om hem in eene overvloedige uitwaseming te brengen."

(*Nieuwe Amsterd. Court. en Alg. Handelsb.*)

(*b.*) Men heeft hier het oog op den Heer Luitenant W. DE VILLENEUVE, die wegens eenen welgelukten boschtogt in den jare 1829, is vereerd geworden met eenen Eere-sabel van wege onderscheidene Planters dezer Kolonie en die te dezer zelfde gelegenheid heeft mogen ontvangen de decoratie der Militaire Willems Orde.

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.